

Amnesty International:

Rættindi hjá børnum

Alt størri dentur verður lagdur á rættindi hjá børnum millum teirra, ið fáast við nýskapanir og ábøtur innan altjóða reglur um mannarættindi.

Havandi í huga, at børn og ung eru serstakliga veik móti atsóknum, at tey ikki kunnu ábyrgjast fyri teirra gerðir á sama hátt sum vaksnin og teirra serliga tørv fyri at verða vald, hava stig verið tikið til tey seinna árin at skipa ein millumtjóðasáttmála um rættindi hjá børnum.

I 1959 samtykti aðalfundur Sameindu Tjóða

eina yvirlýsing um rættindi hjá børnum, og ein millumtjóðasáttmáli, sum skotið hevur verið upp at fáa í lag, hevði gjørt nøkur av hesum rættindum bindandi fyri lond, ið samtyktu sáttmálan. Ein sáttmáli hevði eisini tikið við ymiskt, sum ikki var við i yvirlýsingini, eitt nú viðurskipti hjá børnum i varðhaldi.

I 1985 góðkendi ST reglur, ið ásettu minstakrøv til umsiting av rættargangreglum viðvíkjandi ungdomi, ið er undir illgruna fyri at hava fram brotsverk. Hesar

reglur áseta m.a., at ung fólk einans eiga at verða sett i varðhald, um eingin annar møguleiki finst. Harumframt verður bann sett fyri deyðarevsing og líkamligari revsing fyri ung fólk.

Stig eru tikið til at útbyggja hesar reglur við ST minstareglum um verju av ungdomi, sum situr i varðhaldi, t.v.s. reglur um viðgerð av børnum, sum sita i fongslí. Roknað verður við, at hesar reglur kunnu verða lidnar i uppskoti i 1990.

Amnesty International

er ein av teimum nógvu privatu felagsskapunum, ið hava tikið lut i fundum til fyrireikingar av millumtjóða sáttmálanum um rættindi hjá børnum og reglum um viðgerð av børnum i fongslí. Roknað verður við, at Mannarættindanevndin hjá ST fer at viðgera spurningin um hvussu sáttmálin skal setast i verk i 1988. Amnesty International strengir á fyri at sáttmálin verður orðaður á ein hátt, ið kann veita trygd fyri, at rættindini hjá børnum veruliga verða vard.

A.I. Føroya deild og mannarættindabrot

Mannarættindabrot er einki nýtt fyribrigdi, men samstundis sum tilik brot kunnu tykjast at vinda upp á seg víða um heimin, herðist stríðið móti teimum stjórnunum, ið annaðhvørt fremja tilíkan yvirgang, ella góðkenna yvirgangin innan teirra egnu landamærk.

Amnesty International hevur gjøgnum nógv ár verið millum teir felagsskapir, ið hava staðið á odda i hesum stríði, og hildið verður fram i góðum treysti og við stóðugt vaksandi undirtøku frá einum alsamt vaksandi límaskara um allan heimin.

Eitt, sum Amnesty International hevur sett sær fyri, er at herða stríðið móti misbrotum, ið fram verða móti børnum og ungum fólki, ið av góðum grundum er enn veikari at standa imóti enn vaksnin fólk.

Eitt avgerandi vápni i øllum starvi móti mannarættindabrotum hevur verið og fer altíð at vera dyggar og álitandi upplýsingar. Bert á hendan hátt kann undirtøka fáast hjá almenninginum at leggja nóg hart trýst á tær stjórnir, ið fremja ella loyva tilíkanum yvirgangi.

A.I. Føroya deild er eisini við i hesum starvi, og sum eina byrjan hevur felagsskapurin savnað og umsett nakað av tilfari um mannarættindabrot móti børnum og ungum fólki, sum sent verður fjølmiðlunum.

Amnesty International:

Sjálvt børnini verða álopin

Alberto Alarcón er átta ára gamal. Hann býr saman við pápa sínum i Tungurahua i Napo landspartinum i Ecuador. Ein morgun i mai 1987 brutu hermenn inn i húsin hjá teimum og lupu á hann og pápa hansara. Alberto varð blakaður tvørtur um eina rullu av pikatræð og sligin. Hóvdið varð hildið undir vatni inntil hann var nærur druknaður. Ímeðan spurdu hermennir hann um hann visti nakað um eina riflu, sum ein granni skuldi hava stolið.

Noor Jahan var arsgomul, tá hon varð tikið saman við móður sínari og sett i fongsl i Burma. I dag er hon 31 ára gomul, og eftir seinastu tíðindunum at døma situr hon framvegis fäst. Hvørki hon ella móðirnar eru nakrantíð ákærðar fyri nakað brotsverk.

Tær vórðu handtiknar saman við nógvum øðrum muslimum av bengalskum uppruna, ið vóru undir illgruna fyri ólógliga innflyting i landið. Eingin av teimum er ákærð ella sett fyri rættin.

Ein trí ára gamal drongur Cakwa Kastiel varð skotin til deyða i ørnumum á mammu sínari av hermonnum i einari bygd i Surinam. Eitt eynavittni greiddi frá, at um trí tíðina seinnapartin

tann 1. august 1986 gjørdur hermenn seg inn á ta litlu bygdina Morakondre og skutu dreingin, helst fyri at ræða bygðarfólkið at geva upplýsingar.

So ræðuligar hesar søgurnar eru, eru tær als ikki nokur eindømi. Sakloysi og verjuloysi eru eingin vernd móti yvirgangi frá myndugleikum. Tey mest grundleggjandi rættindini hjá túsundtals børnum verða brotin i londum um allan heimin.

Børn verða órættvist fongslað, pínd, dripin ella tikið frá foreldrunum. Summi hava verið noydd at hyggja at, meðan foreldrin vórðu pínd. Onnur eru fædd i fongslí og tikið frá mammuni beinanvegin.

Ósek verða pínd

Summi børn verða pínd fyri at noyða tey at geva upplýsingar, onnur fyri at noyða foreldrin at tala. Eftir teimum upplýsingum, Amnesty International fær, sær út sum nógv ung verða pínd fyri at ræða næstringar og onnur i bygdini.

Hvat kanst tú gera?

Um tú vilt hjálpa til i stríðinum fyri rættvisum og

Alberto Alarcón: ecuadoriskir hermenn, sum lupu á hann og pápan, góvu honum arr fyri lívstíð.

mannsømandi korum fyri børn og ung um allan heimin, kanst tú venda tær til Amnesty International, Føroya deild, sum er við i hesum stríði saman við Amnesty-deildum um allan heimin.

A.I. Føroya deild hevur skrivstovu á Bryggjubakka i Havn. Opíð er mánadag, mikudag og friggjadag kl. 11.00 - 16.00. Telefonin er opin somu tíðir á nr. 15816.

P/F GRANSKODARAFELAGIÐ

CARL VILHELM WEIHE

Skrivstovustarv

Fyri ein størri fakligan felagsskap søkja vit eftir skrivstovufólki til alt vanligt skrivstovuarbeði. Fólk við skrivstovuútbúgving hava fyrirun, tó er hetta eingin treyt.

Talan er i fyrsta umfari um eitt hálvtíðarstarv. Møguleiki er tó fyri, at starvið verður meira umfatandi sum fráíður.

Løn sambært avtalu.

Umsóknirnar eiga at vera okkum i hendi i seinasta lagi mánadagin 15. februar 1988.

Ynskjast fleiri upplýsingar kann ringjast til Kjeld Jensen.

P/F GRANSKODARAFELAGIÐ

CARL VILHELM WEIHE STATSAUT. REVISOR

TLF. (+ 298) 110 17 - POSTBOKS 30 - FR-110 TØRSHAVN

Lýsið i sosialinum